

Dana Slobodová

Ženské postavy v dílech A. I. Gončarova

Tvorba A. I. Gončarova přitahuje svou pozornost sice méně než dílo některých jiných ruských klasiků (zvláště F. M. Dostojevského a L. N. Tolstého), avšak zájem o ni neustává ani dnes. Snad je to způsobeno kompoziční vyvážeností jeho děl, jazykovými kvalitami či ideovým rozměrem. Jednou ze silných stránek Gončarovy tvorby jsou ženské postavy jeho románů. Na rozdíl od postav mužských vyvolávají téměř vždy obdiv a úctu a staly se díky tomu součástí pokladnice klasické ruské kultury.

Dana Slobodová pro svou práci zvolila klasický postup výběru hlavních ženských osobností ze tří Gončarovových románů. Poté se zamýšlí nad jejich vztahy k ostatním postavám, především k hlavním mužským postavám titulních románů. Dochází k zajímavému závěru, že ženské postavy co do svého významu za hlavními mužskými postavami Gončarovových románů nikterak nezaostávají a dodejme (již od sebe), že je často i překonávají.

Práce Dany Slobodové je vyrovnaným útvarem s přehlednou kompozicí, argumentací a závěrem. S jejími postřehy a názory lze jen souhlasit a její hledisko odpovídá většinově přijatému vnímání A. I. Gončarova ve světové literární vědě. Snad právě proto, že práce odpovídá standardům očekávaným od tohoto typu práce, je možné zamyslet se nad tím, jakým způsobem by dané téma mohlo být rozvinuto dále.

Především autorka pracovala omezeným s okruhem sekundární literatury, konkrétně se současnými monografickými, eventuálně sborníkovými publikacemi. Stranou tak zůstaly starší interpretační školy, jež roli ženy u Gončarova vnímaly v plánu sociálním a etickém (nikoli pouze vztahovém). Rozšířena mohla být i pramenná základna; krom zamyšlení biografického rázu (jakou úlohu hrály ženy v životě samotného Gončarova) by zde mohla zaznít i úvaha, jakým způsobem jsou ženy prezentovány v dalších, nerománových dílech autora.

Literárněvědně orientovaný čtenář může postrádat také hlubší zamyšlení nad teorií postavy. Ta zůstala oproti původním předpokladům redukována na jeden odstavec na s. 10. Současná literární věda zná řadu moderních teorií a přístupů, neméně bohatá je klasická podoba vědy o literatuře. Alespoň krátký exkurs s vymezením vlastního pojetí postavy by celku práce pouze prospěl. Stejně tak bych uvítal na začátku každé kapitoly věnované určitému románu exaktnější analýzu vystupujících postav (hlavních – epizodických – vedlejších); snad by z toho také vyplynula nová fakta pro jejich vzájemné vazby.

Bakalářská práce Dany Slobodové je psána kultivovaným a srozumitelným jazykem. Pouze místy se setkáme s hovorovými či stylisticky neodpovídajícími výrazy. Některé drobné nedostatky jsem vyznačil ve vázáném výtisku práce.

Svým zpracováním práce odpovídá nárokům kladeným na bakalářskou práci na FFUK a vzhledem k jejím přednostem doporučuji její hodnocení jako výborné.

V Praze 21. srpna 2013

PhDr. Hanuš Nykl, Ph.D.